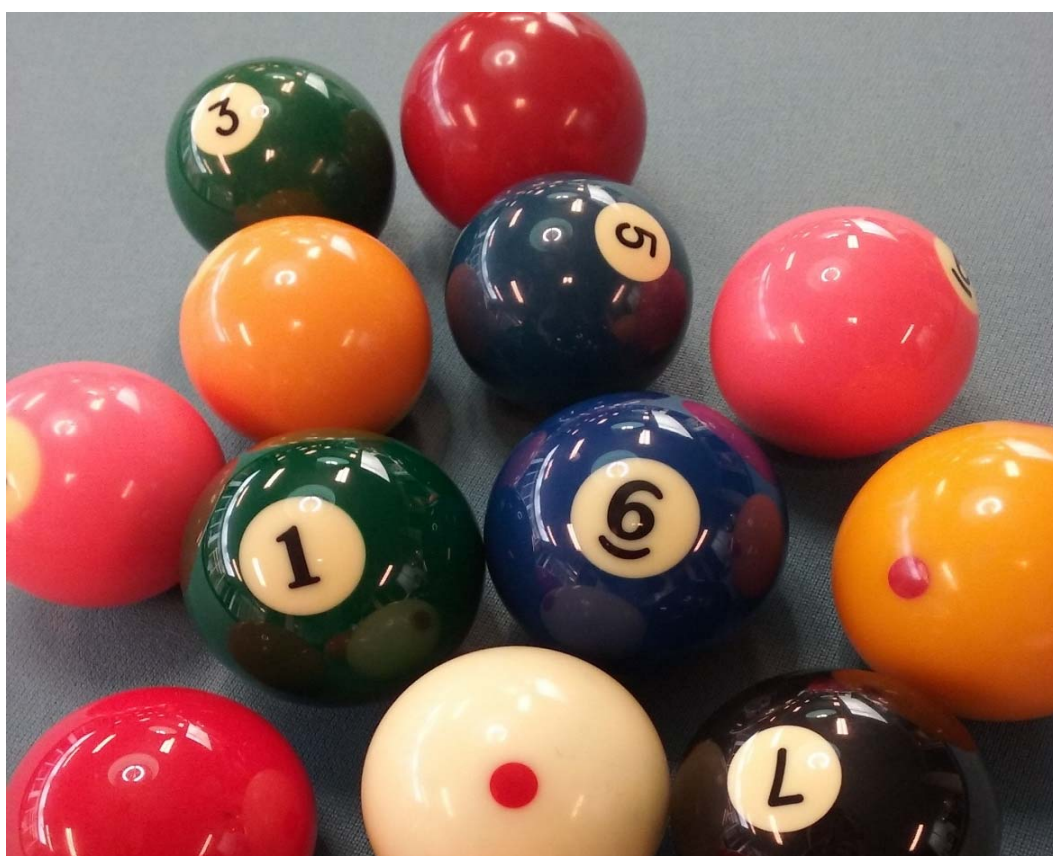

2016

Financieel verslag

Koninklijke Nederlandse Biljartbond
Archimedesbaan 7, 3439 ME Nieuwegein
T 030-6008400 - E info@knbb.nl - I www.knbb.nl

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Leden aantallen	7
Meerjarenoverzicht	8
Resultaat analyse	9
Financiële positie	12
Kengetallen	13
Grafieken	14

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016	16
Staat van Baten en Lasten	18
Grondslagen waardering en resultaatbepaling	19
Toelichting op de balans per 31 december 2016	22
Toelichting op de staat van baten & lasten	28
Subsidies	34
Overige gegevens	36
Controleverklaring	37

Bijlagen

Bijlage 1 : Balans van de twee juridische entiteiten	41
Bijlage 2 : Baten & Lasten per sectie	42
Bijlage 3 : Koepel	43
Bijlage 4 : Carambole	44
Bijlage 5 : Driebanden	45
Bijlage 6 : Pool	46
Bijlage 7 : Snooker	47
Bijlage 8 : Toerekening Koepelkosten aan secties	48
Bijlage 9 : Kasstroomoverzicht	49

Bestuursverslag

Inleiding

De Koninklijke Nederlandse Biljart Bond (KNBB) is in 1911 opgericht en heeft als doel het bevorderen en doen beoefenen van de disciplines van de keusport in al zijn verschijningsvormen, alsmede het behartigen van de belangen van zijn leden. De leden van de KNBB zijn onder te verdelen naar de disciplines Carambole, Driebanden, Pool en Snooker.

In 2009 zijn de vier secties (Carambole, Driebanden, Pool en Snooker) akkoord gegaan met een herstructurering van de bond met als doel om tot een sterke KNBB-organisatie te komen. De huidige structuur van de koepel KNBB bestaat uit de bondsraad, het bondsbureau, de genoemde vier secties en twee afdelingen (persoonlijke leden en biljart gerelateerde organisaties).

De secties hebben dezelfde rechten en plichten en dit betekent dat de secties zelf verantwoordelijk zijn voor hun algehele beleid, de districten, de verenigingen en de organisatie van hun breedte- en wedstrijd sport. De koepelorganisatie KNBB vervult in deze een faciliterende rol richting de vier secties. De sectie Carambole is sinds 2010 georganiseerd in een aparte vereniging en de afspraken met de koepel KNBB zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De secties leggen verantwoordelijkheid af aan de respectievelijke sectieraden. Bij Carambole vervult de algemene ledenvergadering tevens de rol van sectieraad. Het bondsbestuur legt verantwoording af aan de bondsraad.

De jaarrekening is volgens richtlijn RJK C1 van de Raad van de Jaarverslaggeving opgesteld. Deze richtlijn is bedoeld voor organisatie zonder winststreven en biedt de organisatie en stakeholders een transparant inzicht in de financiële bedrijfshuishouding.

Naast de voorgeschreven presentatie van de cijfers worden in dit bestuursverslag de belangrijkste zaken met betrekking tot financiën, bedrijfsvoering en beheer weergegeven. Voor de rapportage over sportinhoudelijke zaken en sportprestaties wordt verwezen naar het algemene jaarverslag van de KNBB. Mogelijkerwijs zit er in beide rapportages een overlap aan informatie.

Ook de ontwikkelingen van de omgang met de regels voor Goed Sportbestuur zijn in het jaarverslag opgenomen. Goed Sportbestuur vloeit voort uit het lidmaatschap van NOC*NSF en de voorwaarden voor het verkrijgen van subsidies. NOC*NSF stelt een jaarlijkse rapportage over de ontwikkelingen op dit onderdeel verplicht. Anderzijds is deze regelgeving zinvol voor de KNBB om te zien waar mogelijke verbeterpunten liggen.

Bestuurlijke terugblik op 2016

Op de ALV van KVC in maart 2015 was er onvoldoende meerderheid om de fusie met KNBB door te laten gaan. De direct hierop volgende Bondsraad kon dit besluit niet anders dan bekrachtigen waarmee de fusie tussen de KNBB en KVC geen doorgang kon vinden.

Op basis van de eisen van de Bondsraad om als KNBB te voldoen aan de minimale kwaliteitseisen van het NOC*NSF heeft Mevrouw I. Donkervoort een aanvullende rapportage gepresenteerd. De Bondsraad van juni 2015 heeft de volgende daaruit voortkomende besluiten genomen:

- Statutair toevoegen van sectievertegenwoordigers aan het Bondsbestuur waarmee eenheid van bestuur wordt gecreëerd.
- Inrichten commissie om een gezamenlijk meerjarenbeleidsplan op te stellen om daarmee eenheid van beleid te creëren.

De commissie is ingesteld en bestaat uit vertegenwoordigers vanuit alle secties, de directeur en projectleider. Daarnaast een stuurgroep bestaande uit de directeur, projectleider en secretaris/voorzitter van het bondsbestuur. Dit met de opdracht dat het plan juni 2016 moest worden voorgelegd aan de Bondsraad.

De commissie meerjarenbeleidsplan heeft enorme input geleverd om een gezamenlijk gedragen meerjarenbeleidsplan uit te denken en te vertalen naar een document 2017+. Deze commissie die bestond uit vertegenwoordigers vanuit alle lagen heeft haar plan en begroting aan de bondsraad van juni gepresenteerd. De Bondsraad heeft dit plan daarop aangenomen.

Per december 2015 zijn de vertegenwoordigers van de sectie statutair aan het bondsbestuur toegevoegd en Marcel Ceulen en Gerrit van der put zijn beide in 2016 teruggetreden. Juni 2016 is Garmt Kolhorn als voorzitter van de KNBB benoemd. Paul Swanenburg (voorzitter Snooker) neemt sindsdien de rol van secretaris waar.

Namens de secties had het bondsbestuur ook wat wisselende vertegenwoordigers. Zo is pool in het bondsbestuur tijdelijk vertegenwoordigd door Hugo Duivenvoorden die de rol van Raymond Meuldijk overnam en heeft Hans de Bruin de rol van Bennie Deegens overgenomen.

De positie van penningmeester is het gehele jaar vacant en haar taken zijn opgevangen door de directeur in nauwe samenwerking met de sectiepenningmeesters en de leden van de FAC.

Terugblik vanuit financieel perspectief

De KNBB heeft voor het negende achtereenvolgende jaar een positief resultaat behaald. Het licht positieve resultaat wordt aan het eigen vermogen toegevoegd. Financieel staat de KNBB er goed voor en heeft de afgelopen jaren voldoende vermogen opgebouwd om klappen te kunnen opvangen. Het signaal en de opdracht die in 2015 aan de sectie pool is gegeven is goed opgepakt. Deze sectie heeft net als de sectie driebanden een positief resultaat behaald. De afdeling carambole en heeft een licht verlies wat voornamelijk komt doordat zij in ledenpercentage meer zijn gaan bijdragen, door het niet begrote bedrag van de CEB en omdat er enkele uitgaven op ICT zijn gedaan die het resultaat beïnvloeden.

De komende jaren zijn er ontwikkelingen te verwachten die vragen om aanpassingen in beleid en activiteiten. Er zijn aanpassingen, bezuinigingen en ook andere verdienmodellen nodig om ook de komende jaren het hoofd boven water te houden.

Externe factoren die van grote invloed zullen zijn moeten worden opgevangen. Zo is de verwachting dat de algemene subsidies structureel gaan afnemen, wat direct impact heeft op de bedrijfsvoering van de KNBB.

De uit het nieuwe beleidsplan voortkomende activiteiten zullen, middels projectmatige aanpak met eigen budget, moeten worden gerealiseerd om de druk op de algemene financiering (contributies en subsidies) van de KNBB niet te doen afnemen.

Financieel resultaat

In 2016 heeft de KNBB een positief resultaat behaald van 8 duizend euro. Dit resultaat is voornamelijk gerealiseerd binnen de sectie Pool.

Belangrijkste oorzaken voor het verschil ten opzichte van 2015 en de begroting zijn de extra uitgaven op ICT zoals de aanschaf van Cuescore, tijdelijke verlenging van Kompos en extra uitzendingen Biljart.tv. De opbrengsten zijn toegenomen doordat de KNBB extra projectsubsidies heeft weten binnen te halen. Zo is er een maatwerkrubriek NOC*NSF binnengehaald waarmee de gehele pilot van de provinciale kampioenschappen carambole zijn mogelijk gemaakt en is er een projectsubsidie vanuit VWS gerealiseerd waarmee het preventieproject *Samen voor een Schone Afstoot* in 2016 en 2017 wordt uitgevoerd. Van beide projecten is realisatie terug te zien in de toename van de Breedtesportkosten. Van de subsidie van VWS is een deel gealloceerd naar 2017 en de afrekening/verantwoording bij VWS dient de KNBB in augustus 2017 uit te voeren.

Bij de bestemming van het resultaat wordt aan de bestemmingsreserves pool, snooker en driebanden een deel gedoteerd, het andere deel gaat naar de algemene reserve. Het negatieve financiële resultaat van de sectie carambole gaat ten laste van algemene reserve van de KNBB Vereniging Carambole.

Vermogenspositie en balansverhoudingen

Het totaal van algemene en bestemmingsreserves bedraagt 648 duizend euro. De reserves zijn vrij beschikbaar, de KNBB beschikt over een eigen vermogen van 270 duizend euro, KNBB vereniging Carambole van 378 duizend euro. De mate waarin de KNBB op lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen wordt solvabiliteit genoemd. Het is een goede graadmeter voor de continuïteit van de organisatie. Om achtereenvolgende jaren met elkaar te kunnen vergelijken wordt de solvabiliteit uitgedrukt in kengetallen, waarbij de verhouding tussen het eigen en vreemd vermogen een belangrijke rol speelt. De solvabiliteit van de KNBB blijft op peil.

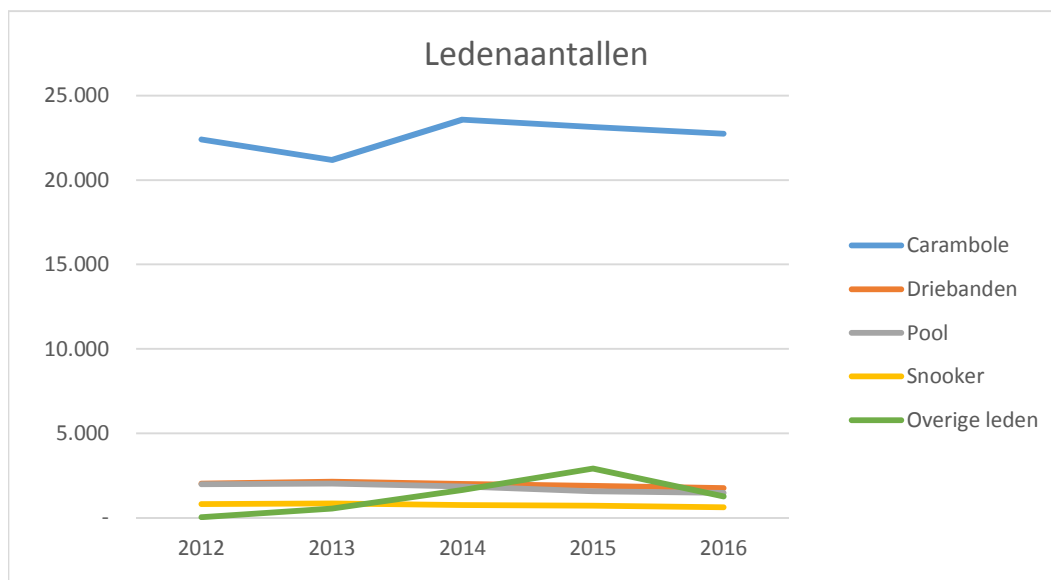
De mate waarin de KNBB op korte termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen wordt liquiditeit genoemd. Hiervoor wordt een kengetal gebruikt om de liquiditeit in opeenvolgende jaren te kunnen vergelijken, de zogenaamde current ratio. De vlottende activa zoals voorraden en vorderingen worden tezamen met de liquide middelen afgezet tegen de kortlopende financiële verplichtingen. In het geval de current ratio hoger is dan 1, wordt de liquiditeit in het algemeen als goed ervaren. De afgelopen drie jaar is er sprake van een goede liquiditeitspositie van de KNBB.

Aantal leden op peildatum 31 december:

	2012	2013	2014	2015	2016
Carambole	22.394	21.196	23.582	23.143	22.751
Driebanden	2.011	2.130	2.006	1.884	1.759
Pool	1.972	2.009	1.836	1.565	1.472
Snooker	806	840	741	716	622
Overige leden	26	532	1.632	2.903	1.252
Leden lid van meerdere secties	-1.309	-1.645	-1.275	-1.242	-1.196
	25.900	25.062	28.522	28.969	26.660
daling/stijging tov vorig kalenderjaar	-1.539	-838	3.460	447	-2.309
	-6%	-3%	14%	2%	-8%

*Deze ledenaantallen wijken af van de opgave aan NOC*NSF omdat er in dit overzicht gebruik wordt gemaakt van een peildatum. Voor de opgave tellen alle leden mee die in een bepaalde periode lid zijn geweest.*

Mede door het stoppen van poolcard, en het minder investeren in branche-organisatie en collega-bonden is het ledenaantal van de KNBB gedaald.

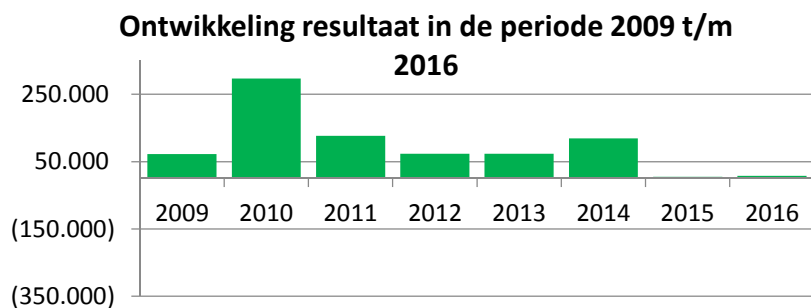
Meerjarenoverzicht baten & lasten

	2016	2015	2014	2013	2012
	€	€	€	€	€
Baten					
Contributies	667.151	690.180	698.042	682.460	662.398
Subsidies	376.401	344.124	506.368	452.554	488.868
Inschrijfgelden	110.267	111.163	122.479	143.523	116.529
Sponsoring	38.467	44.078	39.658	22.300	40.867
Overige opbrengsten	55.539	72.457	73.655	58.827	54.000
Overige opbrengsten pand	-	-	137.181	-	-
Totaal baten	1.247.824	1.262.002	1.577.383	1.359.664	1.362.662
Lasten					
Personeel	262.310	294.782	319.054	211.866	240.439
Huisvesting	33.280	37.895	47.102	43.916	48.299
Organisatie	182.848	194.071	194.072	230.639	167.358
Bestuur / commissies	70.229	65.005	70.036	67.583	59.819
Breedtesport	204.368	157.079	198.439	224.495	221.612
Topsport	224.575	219.600	272.202	188.635	248.489
Wedstrijden	210.555	246.927	254.759	248.169	236.013
Marketing	26.558	20.600	62.919	53.211	51.727
Afschrijvingen	23.970	22.265	17.663	10.368	6.463
Totaal lasten	1.238.692	1.258.221	1.436.246	1.278.882	1.280.219
Berekening resultaat					
Totaal baten	1.247.824	1.262.002	1.577.383	1.359.664	1.362.662
Totaal lasten	1.238.692	1.258.221	1.436.246	1.278.882	1.280.219
Exploitatieresultaat	9.132	3.781	141.137	80.782	82.443
Verkoop pand+inventaris	-	-	-15.320	-	-
Financiële resultaat	-1.040	1.628	-6.765	-7.579	-8.937
Resultaat	8.092	5.409	119.052	73.203	73.506

Resultaatanalyse

De ontwikkeling van het resultaat 2016 ten opzichte van 2015 kan als volgt worden geanalyseerd

	2016	
	€	€
Factoren waardoor het resultaat toeneemt		
<u>Opbrengsten</u>		
Toename subsidies	32.277	
<u>Kosten</u>		
Afname personeelskosten	32.472	
Afname huisvestingskosten	4.615	
Afname organisatiekosten	11.223	
Afname wedstrijdkosten	36.372	
		116.958
Factoren waardoor het resultaat afneemt		
<u>Opbrengsten</u>		
Afname contributies	23.029	
Afname inschrijfgelden	897	
Afname sponsoring	5.611	
Afname overige opbrengsten	16.918	
Afname financieel resultaat	2.668	
<u>Kosten</u>		
Toename kosten bestuur / commissies	5.224	
Toename breedtesportkosten	47.289	
Toename topsportkosten	4.976	
Toename Marketing & communicatiekosten	5.958	
Toename afschrijvingen	1.705	
		114.275
Toename resultaat		<u><u>2.683</u></u>

Resultaatanalyse

- vervolg -

Opbrengsten

De opbrengsten zijn in 2016 ten opzichte van 2015 afgenomen met 1,1%.

In 2016 zijn er extra subsidies binnen gekomen voor o.a. Samen voor een Schone Afstoot

	2016		2015		Vershil
	€	%	€	%	€
Contributies	667.151	53,5	690.180	54,7	-23.029
Subsidies	376.401	30,2	344.124	27,3	32.277
Inschrijfgelden wedstrijden	110.267	8,8	111.163	8,8	-897
Sponsoring	38.467	3,1	44.078	3,5	-5.611
Overige opbrengsten	55.539	4,5	72.457	5,7	-16.918
Overige opbrengsten pand	-	0,0	-	-	-
	<u>1.247.824</u>	<u>100,0</u>	<u>1.262.002</u>	<u>100,0</u>	<u>-14.178</u>

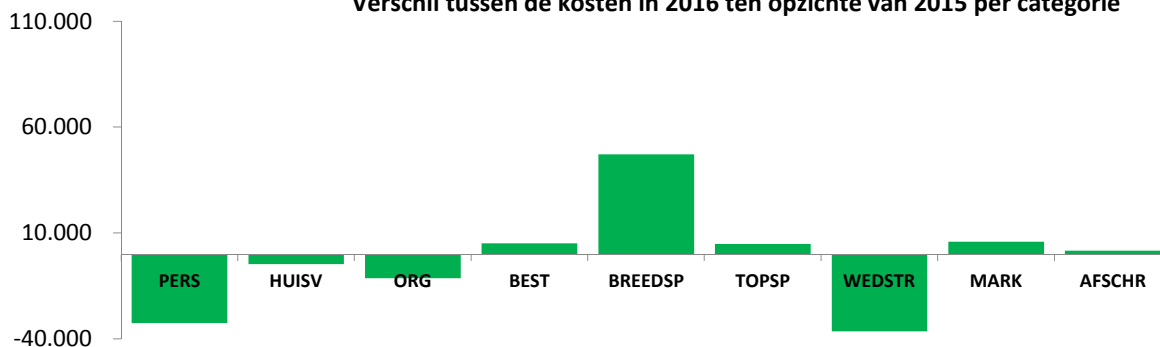
Kosten

De kosten zijn in 2016 ten opzichte van 2015 afgenomen met 1,6%.

	2016		2015		Vershil
	€	%	€	%	€
Personeel	262.310	21,2	294.782	23,4	-32.472
Huisvesting	33.280	2,7	37.895	3,0	-4.615
Organisatie	182.848	14,8	194.071	15,4	-11.223
Bestuur / commissies	70.229	5,7	65.005	5,2	5.224
Breedtesport	204.368	16,5	157.079	12,5	47.289
Topsport	224.575	18,1	219.600	17,5	4.976
Wedstrijden	210.555	17,0	246.927	19,6	-36.372
Marketing	26.558	2,1	20.600	1,6	5.958
Afschrijvingen	23.970	1,9	22.265	1,8	1.705
	<u>1.238.692</u>	<u>100,0</u>	<u>1.258.221</u>	<u>100,0</u>	<u>-19.529</u>

in €

Vershil tussen de kosten in 2016 ten opzichte van 2015 per categorie

Resultaatanalyse t.o.v. begroting

Opbrengsten

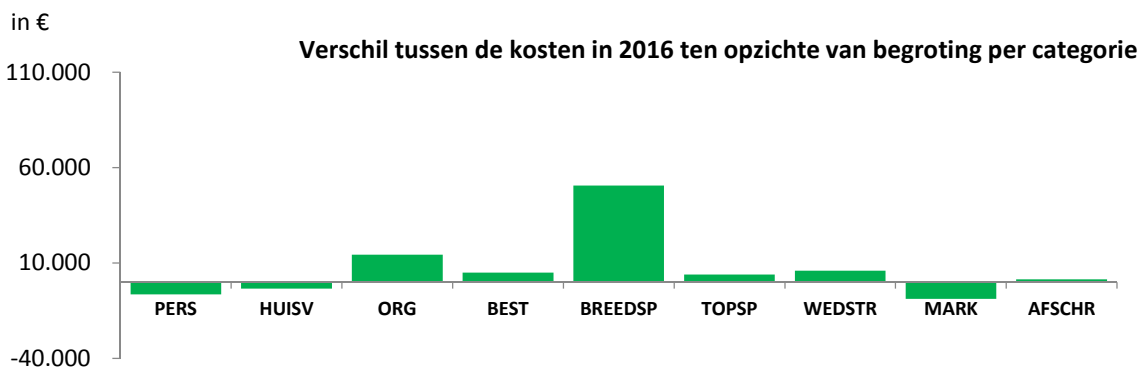
De opbrengsten zijn in 2016 ten opzichte van de begroting 5,8% hoger

	2016		begroting		Vershil
	€	%	€	%	€
Contributies	667.151	53,5	656.394	55,7	10.757
Subsidies	376.401	30,2	322.493	27,3	53.908
Inschrijfgelden wedstrijden	110.267	8,8	104.770	8,9	5.497
Sponsoring	38.467	3,1	33.200	2,8	5.267
Overige opbrengsten	55.539	4,5	62.470	5,3	-6.931
Overige opbrengsten pand	-	0,0	-	-	-
	<u>1.247.824</u>	<u>100,0</u>	<u>1.179.327</u>	<u>100,0</u>	<u>68.497</u>

Kosten

De kosten zijn in 2016 ten opzichte van de begroting 5,4% hoger

	2016		begroting		Vershil
	€	%	€	%	€
Personeel	262.310	21,2	268.656	22,9	-6.346
Huisvesting	33.280	2,7	36.610	3,1	-3.330
Organisatie	182.848	14,8	168.381	14,3	14.467
Bestuur / commissies	70.229	5,7	65.209	5,5	5.020
Breedtesport	204.368	16,5	153.816	13,1	50.552
Topsport	224.575	18,1	220.595	18,8	3.980
Wedstrijden	210.555	17,0	204.496	17,4	6.059
Marketing	26.558	2,1	35.360	3,0	-8.802
Afschrijvingen	23.970	1,9	22.520	1,9	1.450
	<u>1.238.692</u>	<u>100,0</u>	<u>1.175.643</u>	<u>100,0</u>	<u>63.049</u>

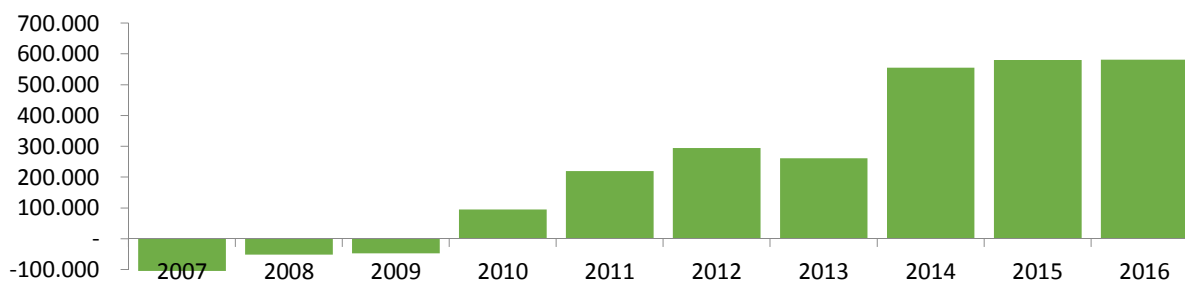
Financiële positie

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn				
Eigen vermogen	648.463		640.373	
Voorzieningen	6.600		4.750	
Langlopende schulden	<u>0</u>		<u>0</u>	
		655.063		645.123
Waarvan vastgelegd op lange termijn				
Immateriële vaste activa		53.626		36.300
Materiële vaste activa		19.624		28.095
Werkkapitaal		<u>581.812</u>		<u>580.729</u>
Dit bedrag is als volgt aangewend				
Vorraden & vorderingen	126.135		107.508	
Liquide middelen	<u>978.532</u>		<u>941.015</u>	
		1.104.667		1.048.523
Af : kortlopende schulden		522.854		467.795
Werkkapitaal		<u>581.812</u>		<u>580.729</u>

in €

Ontwikkeling werkkapitaal in de periode 2007 t/m 2016

Kengetallen

Omzet en rentabiliteit

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de KNBB in het boekjaar heeft behaald.

	2016	2015	2014	2013	2012
Omzetontwikkeling <i>Indexgetal (2008 = 100)</i>	91,19	92,23	105,25	99,37	99,59
Netto winstmarge <i>Resultaat / totaal opbrengsten</i>	0,65	0,43	8,27	5,38	5,39
Rentabiliteit totaal vermogen <i>Exploitatieresultaat / totaal vermogen</i>	0,78	0,34	0,34	5,57	6,08
Rentabiliteit eigen vermogen <i>Resultaat / eigen vermogen</i>	1,25	0,84	0,62	11,38	16,60

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de KNBB in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname

	2016	2015	2014	2013	2012
Current ratio <i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>	2,11	2,24	2,07	1,42	1,43

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de KNBB in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen (rente en aflossing) te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname

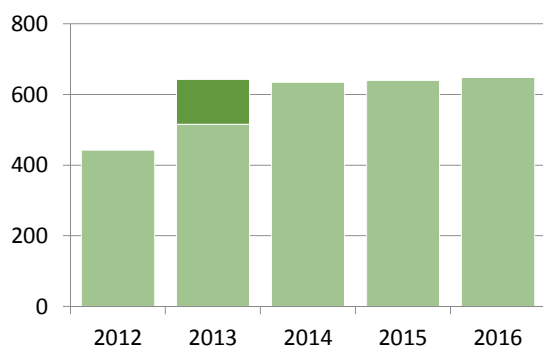
	2016	2015	2014	2013	2012
Solvabiliteit eerste niveau <i>Eigen vermogen / balanstotaal</i>	55,05	57,54	54,82	44,37	32,66
Solvabiliteit tweede niveau <i>Eigen vermogen / vreemd vermogen</i>	122,48	135,52	121,35	79,76	48,50
Solvabiliteit derde niveau <i>Vreemd vermogen / balanstotaal</i>	44,95	42,46	45,18	55,63	67,34

Grafieken

alle bedragen in de grafieken x € 1.000,-

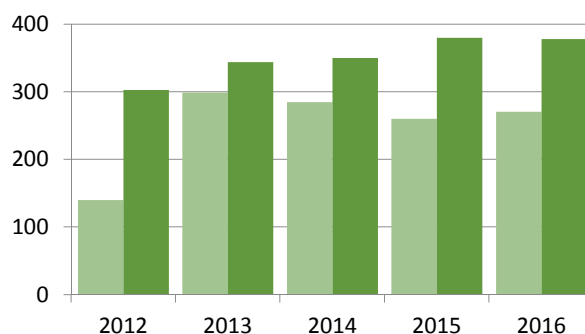
Grafiek 1 : Ontwikkeling Eigen Vermogen

De lichte vlakken geven de ontwikkeling weer van het eigen vermogen zonder de ongerealiseerde herwaardering van het pand (herwaardering = donkere vlakken).

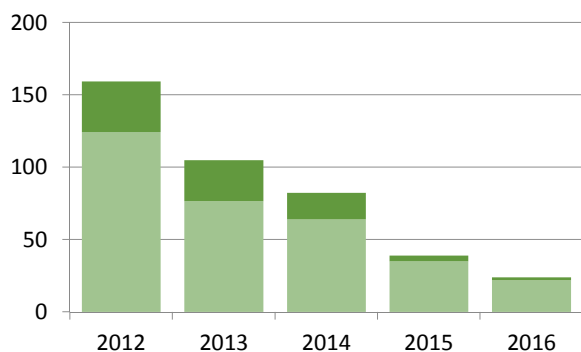
Grafiek 2 : Eigen Vermogen per rechtspersoon

Ontwikkeling van eigen vermogen (EV) van KNBB en KNBB vereniging Carambole (KVC). KVC zelfstandig vanaf 2009. EV van KNBB is exclusief herwaarderingsreserve.

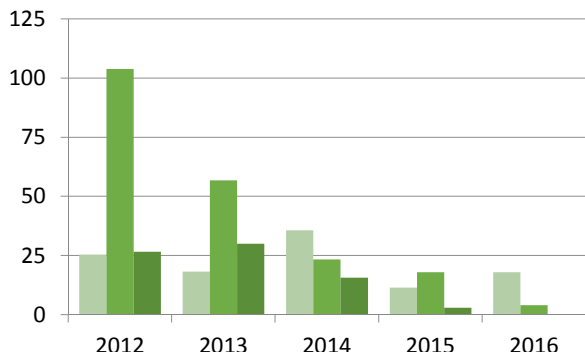
Grafiek 3 : Debiteuren stand

Per jaar de debiteuren stand op 31 december. Bovenste vlak is de voorziening voor oninbaarheid. Onderste vlak is de debiteuren stand zoals gepresenteerd op de balans.

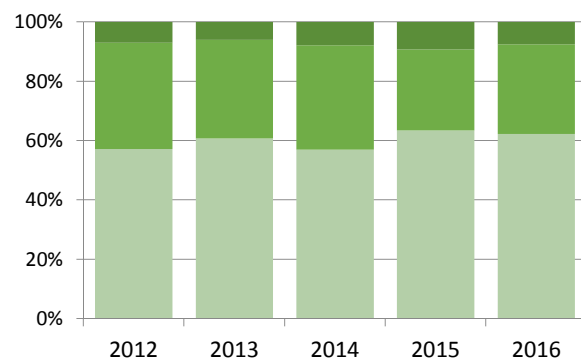
Grafiek 4 : ouderdomsanalyse vorderingen

De ouderdom van de vorderingen in drie categorieën
Linkerstaaf is totaal uitstaand bedrag korter dan 90 dagen. Daarna 90 tot 270 en rechts langer dan 270 dagen.

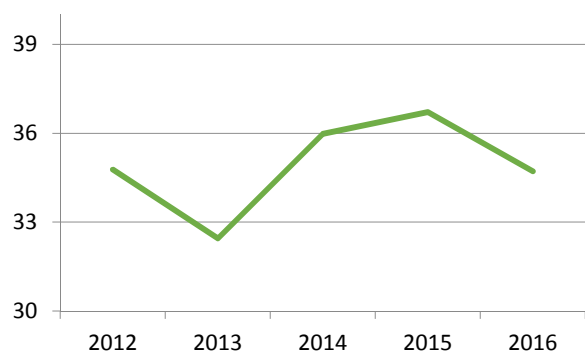
Grafiek 5 : Opbrengsten in %

Procentuele verdeling van opbrengsten (totaal = 100%)
Onderste vlak is contributie en inschrijfgelden (leden).
Het middelste vlak subsidies en daarboven de overige opbr.

Grafiek 6 : Personeel per 100 euro opbrengsten

Totale kosten van het personeel per 100 euro opbrengst.
De kosten zijn inclusief de toegerekende kosten van personeel aan top- en breedtesport.

Jaarrekening 2016

Balans per 31 december 2016

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)		53.626		36.300
Materiële vaste activa (2)		19.624		28.095
Vlottende activa (3)				
Debiteuren	22.227		34.862	
Overige vorderingen	<u>103.908</u>		<u>72.646</u>	
		126.135		107.508
Liquide middelen (4)		978.532		941.015
Totaal activa		<u><u>1.177.917</u></u>		<u><u>1.112.918</u></u>

PASSIVA		31 december 2016		31 december 2015	
		€	€	€	€
Vermogen	(5)		648.463		640.373
Voorzieningen	(6)		6.600		4.750
Kortlopende schulden	(7)				
Aflossingsverplichtingen		-		-	
Crediteuren		32.143		22.345	
Belastingen en premies		25.588		8.397	
Vooruitontvangen bedragen		395.575		381.833	
Overig		69.548		55.219	
			522.854		467.795
Totaal passiva			<u>1.177.917</u>		<u>1.112.918</u>

Staat van baten en lasten 2016

		2016	Begroot 2016	2015
		€	€	€
Opbrengsten	(8)			
Contributies		667.151	656.394	690.180
Subsidies		376.401	322.493	344.124
Inschrijfgelden wedstrijden		110.267	104.770	111.163
Sponsoring		38.467	33.200	44.078
Overige opbrengsten		55.539	62.470	72.457
Totaal baten		<u>1.247.824</u>	<u>1.179.327</u>	<u>1.262.002</u>
Lasten	(9)			
Personeel		262.310	268.656	294.782
Huisvesting		33.280	36.610	37.895
Organisatie		182.848	168.381	194.071
Bestuur / commissies		70.229	65.209	65.005
Breedtesport		204.368	153.816	157.079
Topsport		224.575	220.595	219.600
Wedstrijden		210.555	204.496	246.927
Marketing		26.558	35.360	20.600
Afschrijvingen		23.970	22.520	22.265
Totaal lasten		<u>1.238.692</u>	<u>1.175.643</u>	<u>1.258.221</u>
Berekening resultaat				
Totaal baten		1.247.824	1.179.327	1.262.002
Totaal lasten		<u>1.238.692</u>	<u>1.175.643</u>	<u>1.258.221</u>
Exploitatieresultaat		9.132	3.684	3.781
Financiële baten en lasten	(10)	<u>-1.040</u>	<u>-160</u>	<u>1.628</u>
Resultaat		<u>8.092</u>	<u>3.524</u>	<u>5.409</u>

opmerking : op de begroting is geen accountantscontrole toegepast.

Het voorstel van het bondsbestuur voor de bestemming van het resultaat wordt op pagina 36 vermeld.

36

Grondslagen van de jaarrekening

Doelstelling

Volgens de statuten heeft de KNBB tot doel: het bevorderen en doen beoefenen van de disciplines van de keusport in al zijn verschijningsvormen, alsmede het behartigen van de belangen van zijn leden.

Organisaties

De jaarrekening van de KNBB omvat de volgende entiteiten :

- Vereniging Koninklijk Nederlandse Biljart Bond
- KNBB vereniging Carambole

De KNBB Vereniging Carambole valt onder de KNBB en alle leden van de KNBB vereniging Carambole zijn tevens lid van de KNBB. De jaarrekening is een samengevoegde jaarrekening van de twee verenigingen. Het bestuur van de KNBB is verantwoordelijk voor de gehele organisatie.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving, meer specifiek volgens de richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven (RJK C1). De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van de voorgaande jaren. Op de in de staat van baten en lasten opgenomen begroting is geen accountantscontrole toegepast.

Oordelen en schatten

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen zijn: levensduur vaste activa en daaruit voortvloeiende afschrijvingen, inbaarheid van de vorderingen, waardering van de voorraden en voorzieningen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde op balansdatum, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze middelen zijn vrij beschikbaar tenzij anders vermeld.

Reserves

De reserves bestaan uit een continuïteitsreserve en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenverplichtingen

Op basis van het pensioenreglement en bevestiging door PFZW is de pensioenregeling voor de deelnemers (werknemers) te classificeren als een toegezegde pensioenregeling. Voor toepassing van de Richtlijn voor de Jaarverslaglegging door de aangesloten instellingen ziet PFZW de regeling echter als toegezegde bijdrageregeling. Er is sprake van een bedrijfstakkenpensioenfonds. Dit betekent dat de bij PFZW aangesloten instellingen onveranderd de jaarlijkse premie als pensioenkosten kunnen verantwoorden. Op grond hiervan wordt binnen de KNBB pensioenen verwerkt in de jaarrekening als een toegezegde bijdrageregeling. De dekkingsgraad van PFZW per ultimo 2016 is 90,1%, 6,1 % lager dan ultimo 2015. De pensioenpremie voor 2017 is niet verhoogd.

Schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Langlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio op transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overige activa en passiva

Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle daarmee verband houdende en aan het jaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald op basis van de verkrijgingprijzen. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

Subsidies

In het geval van subsidies vindt verantwoording plaats in het jaar waar de beschikking betrekking op heeft. De ontvangen doch nog niet bestede subsidiegelden worden op de balans verantwoord onder de kortlopende schulden. In de staat van baten en lasten wordt dat deel verantwoord, dat conform de besteding betrekking heeft op het verslagjaar. Ontvangen subsidies voor het doen van investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs voor dat tot activering wordt overgegaan. De voorwaarden voor subsidies NOC*NSF zijn vastgelegd in de richtlijnen regelingen sportagenda NOC*NSF. Overige subsidies kennen een eigen subsidiekader of – voorwaarden.

Contributies en inschrijfgelden

Contributies worden toegerekend aan het seizoen waarop deze betrekking hebben. Inschrijfgelden worden toegerekend aan het jaar waarin de wedstrijden plaatsvinden.

Personeelskosten

De personeelskosten worden toegerekend aan bestedingscategorieën breedte- en topsport op basis van de inzet in FTE gemeten voor deze activiteiten. Andere directe activiteiten ten behoeve van secties worden doorberekend op basis van vooraf gemaakte afspraken. Alle overige indirecte activiteiten worden versleuteld over de secties op basis van hun ledenaantallen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur.

Notatie bedragen

Alle bedragen opgenomen in deze toelichting zijn in euro's, tenzij anders vermeld.

Toelichting op de Balans per 31 december 2016

1. Immateriële vaste activa

	Software	Totaal
	€	€
Boekwaarde 1 januari 2016	36.300	36.300
Desinvesteringen	-	-
Investerings	32.270	32.270
Afschrijvingen	-14.943	-14.943
Boekwaarde 31 december 2016	<u>53.626</u>	<u>53.626</u>
Aanschafwaarde	98.270	98.270
Cumulatieve afschrijvingen	-44.643	-44.643
Boekwaarde 31 december 2016	<u>53.626</u>	<u>53.626</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>	20%	20%

De software omvat de ledenadministratie, deze is per ingang van het speelseizoen 2013/2014 geactiveerd. Er is in 2016 geïnvesteerd in een nieuwe website.

2. Materiële vaste activa

	Inventaris	Totaal
	€	€
Boekwaarde 1 januari 2016	28.095	28.095
Desinvesteringen	-	-
Investerings	556	556
Afschrijvingen	-9.027	-9.027
Boekwaarde 31 december 2016	<u>19.624</u>	<u>19.624</u>
Aanschafwaarde	66.837	66.837
Cumulatieve afschrijvingen	-47.213	-47.213
Boekwaarde 31 december 2016	<u>19.624</u>	<u>19.624</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>	20% of 33%	20% of 33%

Onder Inventaris wordt verstaan : meubels, ICT apparatuur en wedstrijd-inventaris

31-12-2016	31-12-2015
€	€

3. Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren	22.227	34.862
Overige vorderingen	103.908	72.646
	<u>126.135</u>	<u>107.508</u>

Toelichting op de Balans per 31 december 2016

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Debiteuren		
Handels- en Contributiedebiteuren	24.031	38.797
Voorziening voor oninbaarheid	-1.804	-3.935
	<u>22.227</u>	<u>34.862</u>

De KNBB factureert de contributies en inschrijfgelden aan het begin van het speelseizoen. Het beleid 'niet betalen is niet spelen' is geïntensiveerd en blijkt succesvol te zijn. In nieuwe wedstrijdsoftware is een blokkade op leden die niet-speelgerechtigd zijn ingevoerd.

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige vorderingen		
Voorschotten	925	2.972
Depot frankeermachine	-	-
Vooruitbetaalde bedragen	67.910	47.003
Nog te ontvangen bedragen	35.073	22.671
	<u>103.908</u>	<u>72.646</u>

De nog te ontvangen bedragen zijn overige opbrengsten en afrekeningen. Deze worden niet onder de debiteuren verantwoord.

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
4. Liquide middelen		
Banken	976.471	940.003
Kasgeld	2.061	1.012
	<u>978.532</u>	<u>941.015</u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

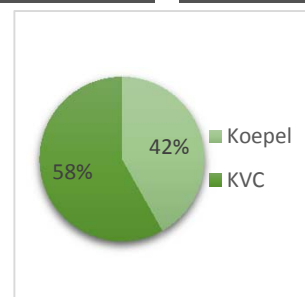
5. Vermogen		
Algemene reserve	545.128	541.065
Bestemmingsreserves	103.335	99.309
	<u>648.463</u>	<u>640.374</u>

Reserves worden gevormd en gemuteerd bij de bestemming van het resultaat. Voor het aanleggen van bestemmingsreserves wordt er een van tevoren gedefinieerd doel en plan geformuleerd en door de ledenraad goedgekeurd.

Toelichting op de Balans per 31 december 2016 (vervolg)

		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
Verdeling van het vermogen over de twee entiteiten.	Koepel	270.455	260.002
	KVC	378.008	380.372
		<u>648.463</u>	<u>640.373</u>

De grafiek geeft de procentuele verdeling weer per 31 december 2016 tussen de juridische entiteiten KNBB (koepel) en KNBB vereniging Carambole (KVC).
(totaal eigen vermogen is 100%)

Algemene reserve

	2016	2015
	€	€
Stand 1 januari	541.065	515.465
Resultaatbestemming	4.063	25.600
Stand 31 december	<u>545.128</u>	<u>541.065</u>

De algemene reserve van de KNBB is bedoeld voor het opvangen van risico's en wordt ook wel weerstandsvermogen genoemd. De Algemene reserve kan ook worden gebruikt voor het doen van investeringen. Op pagina 36 wordt de toekenning aan de reserves toegelicht.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve Driebanden	31.304	29.859
Bestemmingsreserve Landsfinale	26.000	26.000
Bestemmingsreserve Snooker	37.885	43.450
Bestemmingsreserve Topsport Pool	8.146	-
	<u>103.335</u>	<u>99.309</u>

Bestemmingsreserve Driebanden

Stand 1 januari	29.859	34.500
Resultaatbestemming boekjaar	1.445	-4.641
Stand 31 december	<u>31.304</u>	<u>29.859</u>

Leden van de sectie Driebanden dragen de laatste jaren € 10,- per lid extra bij voor de promotie van het Driebanden. Aan deze reserve ligt een goedgekeurd bestedingsplan ten grondslag.
In 2016 heeft de Sectie Driebanden geen activiteiten gehad die ten laste komen van de bestemmingsreserve. Het restulaat is toegevoegd aan het bestemmingsreserve.

Toelichting op de Balans per 31 december 2016 (vervolg)

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Bestemmingsreserve KNBB 2015		
Stand 1 januari	-	20.000
Resultaatbestemming boekjaar	-	-20.000
Stand 31 december	-	-

De fusie tussen KNBB en KVC heeft in 2015 geen doorgang gevonden. Alle kosten die betrekking hadden op dit traject zijn t.l.v. de bestemmingsreserve geboekt, de rest, ruim 13000 euro, is in 2015 vrijgevallen omdat de reservering niet meer nodig is.

Bestemmingsreserve landsfinale

Stand 1 januari	26.000	26.000
Resultaatbestemming boekjaar	-	-
Stand 31 december	26.000	26.000

Carambole heeft een bestemmingsreserve Landsfinale aangelegd waaruit het jaarlijkse evenement aan het eind van het speelseizoen kan worden betaald.
In 2016 vindt geen mutatie plaats omdat de landsfinale binnen de financiële kaders is gerealiseerd.

Bestemmingsreserve Snooker

Stand 1 januari	43.450	39.000
Resultaatbestemming boekjaar	-5.565	4.450
Stand 31 december	37.885	43.450

De topsport subsidies van Snooker zijn tot 2014 toegekend in de vorm van een afbouwregeling. De sectie vormt deze bestemmingsreserve om de gevolgen van de afbouw over meerdere jaren uit te smeren en om internationale toernooien zoals EK of WK te kunnen organiseren. De kosten m.b.t. het EK zijn in 2016 ten laste van de Bestemmingsreserve geboekt.

Bestemmingsreserve Topsport Pool

Stand 1 januari	-	-
Bestemming boekjaar	8.146	-
Stand 31 december	8.146	-

In 2016 is een extra uitkering van Heerema-gelden vanuit NOC*NSF binnen gekomen. De sectie vormt een bestemmingsreserve om de kosten van talenten-opleidingen in het volgende boekjaar te kunnen besteden.

Toelichting op de Balans per 31 december 2016 (vervolg)

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
6. Voorzieningen		
Personeel/jubileumverplichting	6.600	4.750
	<u>6.600</u>	<u>4.750</u>

Voorzieningen worden gevormd voor risico's of verplichtingen die per balansdatum aanwezig zijn.

Voorziening Personeel/jubileumverplichting

Stand 1 januari	4.750	4.250
Dotatie	1.850	500
Onttrekking	-	-
Stand 31 december	<u>6.600</u>	<u>4.750</u>

7. Kortlopende schulden

Crediteuren	32.143	22.345
Belastingen en sociale premies	25.588	8.397
Vooruitontvangen bedragen	395.575	381.833
Overige kortlopende schulden	69.548	55.219
	<u>522.854</u>	<u>467.795</u>

Crediteuren

Handelscrediteuren	<u>32.143</u>	<u>22.345</u>
--------------------	---------------	---------------

Belastingen en sociale premies

Loonheffing en Sociale lasten	12.050	17.091
Pensioenpremies	966	-5.245
Omzetbelasting	12.573	-3.448
	<u>25.588</u>	<u>8.397</u>

PGGM is in 2015 overgegaan op een andere manier van factureren. Hierbij wordt één maand vooruitgefactureerd. Dit is in 2015 echter nog niet correct verwerkt in de jaarcijfers. In 2016 is een correctie van de vooruitbetaling van de maand januari 2017 in de presentatie gewijzigd.

Vooruitontvangen bedragen

Vooruit ontvangen contributies	323.613	339.747
Vooruit ontvangen inschrijfgelden	44.297	42.087
Vooruit ontvangen subsidies NOC*NSF	-	-
Vooruit ontvangen overige subsidies	27.665	-
Overig vooruitontvangen	-	-
	<u>395.575</u>	<u>381.833</u>

Door de facturering aan het begin van het seizoen wordt 50% van de contributie doorgeschoven naar de tweede seizoenshelft (januari - juni 2017). Voor de inschrijfgelden is een percentuele verdeling gemaakt o.b.v. het aantal competitiewedstrijden dat in het betreffende kalenderjaar wordt gespeeld, het restant wordt in het volgende boekjaar verantwoord. De verdeling per sectie is als volgt: Pool: 40/60, Driebanden 50/50, Snooker 50/50, Carambole 50/50.

Toelichting op de Balans per 31 december 2016 (vervolg)

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige kortlopende schulden		
Nog te betalen kosten	35.542	28.139
Nog te betalen verlofuren	19.529	12.248
Reservering Vakantiegeld	14.477	14.832
	<u>69.548</u>	<u>55.219</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen ultimo 2016

	looptijd		bedrag
	van	tot en met	per jaar

Kredietfaciliteiten

- ING, heeft de kredietfaciliteit opgeheven omdat er geen gebruik is gemaakt van	€	-
--	---	---

Verplichtingen

Huurovereenkomst Archimedebaan 7	2014	2017	€	30.072	*
Licentie wedstrijdsoftware	2014	2019	€	38.020	**
Licentie software urenregistratie	2016	2017	€	500	****
Licentie software declaraties	2016	2017	€	2.400	****
Licentie software ledenadministratie	2013	2017	€	14.000	
Licentie wedstrijdsoftware Cuescore	2016	2021	€	5.200	
Licenties Virtual/KPN	2016	2017	€	8.000	****
Escrow waarborg software ledenadministratie	2016	2017	€	1.000	****
Huurovereenkomst printer & copier	2014	2018	€	4.000	
Huurovereenkomst koffie machine	2014	2018	€	780	*
Huurovereenkomst frankeermachine	2014	2019	€	860	*
Dienstverleningsovereenkomst accountant	2016	2017	€	10.000	*****
Dienstverleningsovereenkomst schoonmaak	2016	2017	€	4.300	*

Rechten

Sponsorovereenkomst	2017	2019	€	20.000
Sponsorovereenkomst	2015	2017	€	4.000
Sponsorovereenkomst	2014	2018	€	5.000
Mediarechten	2016	2020	€	10.000

Overig

Samenwerkingsovereenkomst NDB	2014	2017	
Convenant KNBB - KNBB vereniging Carambole	2015	2017	****

* is totaal contractbedrag welke verdeeld wordt op basis van verdeelafspraken met de NDB.
 ** wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een bedrag per speler
 *** loopt af medio 2016
 **** worden verlengd met één jaar
 ***** contract is bij nieuwe accountant jaarlijks opzegbaar

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

In de volgende groene blokken worden de belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2016 en de begroting 2016 toegelicht. Als richtlijn voor de toelichting is een afwijkingen van € 5.000 en minimaal 10% van de begroting worden gehanteerd.

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Baten			
8. Contributies	667.151	656.394	690.180

Ondanks een lichte daling van het aantal volwaardige leden van de KNBB zijn de contributie opbrengsten 2016 hoger dan begroot. Afschrijvingen op vorderingen worden onder de contributies verantwoord en bedragen samen 4,1 duizend euro (2015 : 8,6 duizend euro). Vorderingen worden afgeschreven op het moment dat de leden op geen enkele manier meer te bereiken zijn. Als zij zich ooit weer aanmelden moeten zij echter de openstaande vordering alsnog voldoen.

Subsidies

Subsidie VWS	17.425	-	-
Subsidie NOC*NSF	358.976	322.493	344.124
Overige subsidies	-	-	-
Totaal	376.401	322.493	344.124

De aangevraagde subsidies in 2016 zijn conform aanvraag vastgesteld en ontvangen. Extra uitgekeerde 'Heerema-gelden' van € 8146 zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve Topsport Pool. Zij staan wel verantwoord onder subsidies NOC*NSF. Er is een extra subsidie ontvangen voor Project "samen voor een schone afstoot" a €45.090. Het restant bedrag a € 27.665 is gerealiseerd naar 2017.

Er is een subsidie ontvangen voor Project 'Provinciale Kampioenschappen' van € 27840.

Inschrijfgelden

Inschrijfgeld Competities	61.329	56.740	60.627
Inschrijfgeld Toernooien	26.165	32.030	26.660
Inschrijfgeld PK's	22.773	16.000	23.876
Totaal	110.267	104.770	111.163

De sectie Pool heeft de rankingtoernooien halverwege het jaar 2016 opgestart in een ander format. Er zijn geen inkomsten vanuit Rankingtoernooien meer. Het aantal inschrijvingen PK's zijn wederom licht gedaald t.o.v. 2015. Het aantal teams in de competities is licht gedaald, het inschrijfgeld is bij Driebanden licht verhoogd.

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Sponsoring			
Sponsoring – algemeen	38.467	33.200	44.078
Totaal	<u>38.467</u>	<u>33.200</u>	<u>44.078</u>

Sponsors zijn belangrijk voor de KNBB. Het aantal sponsor arrangementen is tov 2015 toegenomen. De verwachting van 2016 is gerealiseerd. Voor 2017 worden weer additionele activiteiten ontplooid om meerdere sponsors te binden aan de KNBB.

Overige opbrengsten

Mediagelden	10.000	5.000	10.000
Administratiekosten / Eigen inkomsten	7.365	7.500	8.593
Verkoop artikelen	780	1.500	163
Overig	37.394	48.470	53.701
Totaal	<u>55.539</u>	<u>62.470</u>	<u>72.457</u>

De mediagelden zijn in 2016 voorzichtig begroot omdat niet zeker was of de NOS het contract zou voortzetten. De opbrengsten dragen bij aan het resultaat van de secties Pool en Driebanden. Onder de overige opbrengsten zijn o.a. inschrijfgelden voor Opleidingen verantwoord.

9. Lasten

Personeel

Lonen en salarissen	317.396	268.656	358.636
Sociale lasten	50.479	-	57.459
Pensioenlasten	27.923	-	31.444
Ziekengeld	-352	-	-22.030
Overige personeelskosten	37.849	-	37.877
	<u>433.296</u>	<u>268.656</u>	<u>463.387</u>
Af: Doorbelaste personeelskosten	-170.986	-	-168.605
	<u>262.310</u>	<u>268.656</u>	<u>294.782</u>

Een deel van de personeelskosten is toegerekend aan 'projecten' zoals Samen voor een Schone afstoot en Provinciale Kampioenschappen. Hiertegenover staan subsidies.

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

	2016	begroot 2016	2015
Doorbelaaste personeelskosten			
Breedtesport	126.439	118.716	122.253
Topsport	29.180	25.000	46.353
Opleidingen	-	-	-22.434
Projecten	15.367	-	-
	<u>170.986</u>	<u>143.716</u>	<u>146.171</u>
 Aantal werknemers	9	<i>n.v.t.</i>	11
Aantal FTE	6,6	<i>n.v.t.</i>	7,0

Er zijn in 2016 weinig wijzigingen geweest op het bondsbureau. Het aantal medewerkers in FTE is licht gedaald. In totaal bestond het uit gemiddeld 6,1 fte kantoor (6,1 fte in 2015) en 0,5 fte technisch kader (0,9 fte in 2015).

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Huisvesting			
Huur	18.583	19.800	19.982
Energiekosten	6.925	6.000	7.972
Schoonmaak- en onderhoudskosten	3.709	3.960	5.306
Overige huisvestingskosten	4.063	6.850	4.636
	<u>33.280</u>	<u>36.610</u>	<u>37.895</u>

De energiekosten zijn iets hoger dan begroot door een afrekening in verband met overstap naar een andere aanbieder, uiteindelijk zal uit de overstap in 2017 een besparing voortkomen. De huur is iets lager dan in 2015 en begroot door een afrekening van servicekosten uit 2015 die medio 2016 binnen kwam.

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Organisatie			
Catering	2.450	2.500	2.975
Drukwerk & Reproductie	5.769	10.750	7.321
Automatisering en internet	123.614	101.971	110.677
Porti	7.282	5.000	6.436
Abonnementen / contributies	12.500	14.000	14.928
Accountant	13.680	21.500	39.647
Juridisch	6.136	5.000	9.021
Overig	11.416	7.660	3.065
	<u>182.848</u>	<u>168.381</u>	<u>194.071</u>

De overschrijding in automatisering is het gevolg van het moeten aanhouden van Komposos dit zorgt voor een niet begrote kostenverhoging van ongeveer 7 duizend euro. In 2016 hebben zich geen juridische kwesties voorgedaan, anders dan de advisering in verband met de wijziging statuten.

Door de overstap naar een andere accountant is er een besparing op het begrote bedrag van 21.5 duizend euro. Onder 'overig' is in 2015 onterecht teveel voorbelasting verreken bij de aangifte btw. Dit is in 2016 hersteld.

Bestuur/commissies

Reis- en verblijfkosten	27.467	26.450	25.816
Telefoonkosten	6.136	15.600	7.582
Overig	36.626	23.159	31.607
	<u>70.229</u>	<u>65.209</u>	<u>65.005</u>

De bestuurs- en commissiekosten zijn iets hoger dan begroot. Onder de overige bestuurs- en commissiekosten valt o.a. de CEB bijdrage van 5000 voor EK Brandenburg. Deze is om onduidelijke redenen niet in de begroting opgenomen.

Er zijn o.a. door de commissie 'Contributieherziening' en 'Beleidscommissie' extra. niet begrote vergaderkosten.

Breedtesport

Breedtesportkosten	77.929	35.100	34.826
Doorbelaste personeelskosten (Car./Drieb./Sn.)	126.439	118.716	122.253
	<u>204.368</u>	<u>153.816</u>	<u>157.079</u>

Het totaal aan breedtesportkosten is hoger dan de begroting. Dit komt o.a. doordat activiteiten van Samen voor een Schone afstoot en de Provinciale Kampioenschappen niet begroot waren. Hiertegenover staan ontvangen subsidies.

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Topsport			
Topsportkosten Koepel	-	-	-
Topsportkosten Pool	121.066	126.900	128.438
Topsportkosten Snooker	11.304	7.910	3.703
Topsportkosten Driebanden	16.920	20.065	23.271
Topsportkosten Carambole	46.105	40.720	17.835
Doorbelaste personeelkosten (Pool)	29.180	25.000	46.353
	<u>224.575</u>	<u>220.595</u>	<u>219.600</u>

De sectie Pool heeft uit de maatwerkfinanciering van NOC*NSF een investeringsbedrag van 112 duizend euro ontvangen voor het programma heren Pool. Ook Driebanden heren ontvangt uit de maatwerkfinanciering top 10 een subsidie van 14 duizend euro.

Wedstrijden

Wedstrijdkosten koepel	-	-	-
Wedstrijdkosten Carambole	127.732	126.320	151.175
Wedstrijdkosten Pool	11.826	13.941	22.169
Wedstrijdkosten Snooker	9.470	16.385	11.578
Wedstrijdkosten Driebanden	61.527	47.850	62.006
	<u>210.555</u>	<u>204.496</u>	<u>246.927</u>

De wedstrijdskosten Driebanden zijn hoger dan begroot, dit komt o.a. doordat streamingkosten Kozoom voorheen onder 'PR/marketing' werden verantwoord en nu onder 'wedstrijdkosten'. PR/Marketing is dan ook lager dan begroot. Verder zijn er voor Driebanden meer 'organisatiekosten' betaald dan begroot.

Marketing

Marketingkosten	<u>26.558</u>	<u>35.360</u>	<u>20.600</u>
-----------------	---------------	---------------	---------------

De marketingkosten zijn lager dan de begroting. Deze bevatten o.a. Biljart.tv, ontwikkeling nieuwe producten en Promotiematerialen. De kosten die begroot waren voor ontwikkeling en innovatie Driebanden a 6 duizend euro zijn geboekt op Wedstrijdkosten.

Toelichting op Staat van baten en lasten 2016

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
Afschrijvingen			
Afschrijving inventaris	3.312	2.400	3.020
Afschrijving ICT apparatuur	1.711	4.400	2.041
Afschrijving software	14.943	13.200	13.200
Afschrijving wedstrijd-inventaris	4.004	2.520	4.004
	<u>23.970</u>	<u>22.520</u>	<u>22.265</u>

De toename van de afschrijvingen is een gevolg van de activering van kosten voor de nieuwe website.

10. Financieel Resultaat

Baten	3.634	3.000	6.409
Lasten	-4.674	-3.160	-4.781
	<u>-1.040</u>	<u>-160</u>	<u>1.628</u>

Financiële Baten

renteopbrengsten en overige financiële baten	<u>3.634</u>	<u>3.000</u>	<u>6.409</u>
--	--------------	--------------	--------------

Financiële Lasten

Rente en kosten en overige financiële lasten	<u>4.674</u>	<u>3.160</u>	<u>4.781</u>
--	--------------	--------------	--------------

De financiële baten kunnen worden toegeschreven aan het aanhouden van rente-dragende bankrekeningen voor niet op korte termijn te gebruiken gelden. De rente is in 2016 voor een van de twee spaarrekeningen op 0% gekomen.

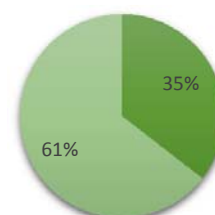
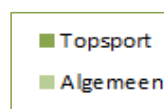

Subsidies

			Baten 2016 €	Investerings 2016 €	Baten 2015 €
NOC*NSF					
1.1 Basisbijdrage Sportparticipatie			* 37.276	-	35.837
1.2.2 Arbitrage			* -	-	4.100
1.2.3. Bestuurlijk			* -	-	1.000
1.3 Veilig sportklimaat			-	-	-
2.1 Maatwerkfinanciering Top 10			* 127.416	-	132.521
3.1 Algemeen Functioneren Sportbonden			* 166.444	-	170.666
3.2 Organisatie Ontwikkeling			* 27.840	-	-
			<u>358.976</u>		<u>344.124</u>
Overige subsidies					
VWS			- 17.425	-	-
Overige			- -	-	-
Totaal			<u><u>376.401</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>344.124</u></u>

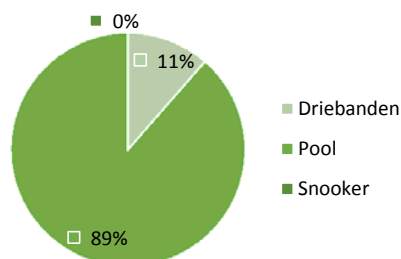
* = toegekende subsidies in 2016

→ 358.976
= 100%

Deataillering van topsport subsidies

	Driebanden €	Pool €	Snooker €	Totaal €
2.1 Maatwerkfinanciering	14.532	112.884	-	127.416
	<u>14.532</u>	<u>112.884</u>	<u>-</u>	<u>127.416</u>

Subsidies (vervolg)

Bestedingen 2016

	werkelijk besteed	aanvraag	toekenning	verantwoording
1.1 Basisbijdrage Sportparticipati				
Efficiëntie organisatie bond	4.980			
Biljart.tv	14.950			
Branche Commerciele zalen	5.203			
Wedstrijdadministratie	8.560			
Marketing / Social Media	7.816			
5-ball	628			
Poolcard	5.840			
Totaal	<u>47.977</u>	37.276	37.276	37.276
2.1 Maatwerkfinanciering Top 10				
Pool				
Wedstrijden en competities		53.490	53.490	46.120
Coaches en trainers		30.400	30.400	34.662
Specialistische begeleiding		5.600	5.600	5.134
Organisatie en Leiderschap		32.400	32.400	31.540
Dagelijkse trainingssituatie		3.000	3.000	2.978
Overige kosten		24.736	24.736	29.187
Eigen bijdrage Bond		-44.888	-44.888	-44.883
Toegekende Top 10 middelen		-104.738	-104.738	-104.738
overige opbrengsten		0	-8.146	-8.146
Driebanden				
Wedstrijden en competities		14.965	14.965	10.271
Coaches en trainers		2.500	2.500	1.332
Organisatie en Leiderschap		0	0	0
Dagelijkse trainingssituatie		0	0	1.373
Overige kosten		4.500	4.500	8.308
Eigen bijdrage Bond		-9.933	-9.933	-6.752
Toegekende Top 10 middelen		-14.532	-14.532	-14.532
Totaal Maatwerkfinanciering Top 10		119.270	127.416	127.416
3.1 Algemeen Functioneren Sportbonden				
Personeel	262.310			
Huisvesting	33.280			
Organisatie	180.457			
Totaal	<u>476.047</u>	189.066	166.444	166.444
3.2 Organisatie Ontwikkeling	<u>31.204</u>	27.840	27.840	27.840
Totaal Subsidies NOC*NSF		<u>373.452</u>	<u>350.830</u>	<u>358.976</u>

Overige gegevens

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountants is in de jaarrekening opgenomen op pagina 37, 38 en 39.

Resultaatbestemming

Door het bestuur is besloten om het positieve resultaat over 2016 ad € 8092. als volgt te bestemmen:

- Toevoegen aan bestemmingsreserve Driebanden	€	1.445
- Onttrekken aan bestemmingsreserve Snooker	€	-5.565
- Toevoegen aan de Algemene Reserve	€	4.063
- Toevoegen aan bestemmingsreserve Pool	€	8.146

Gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwegein, 24 juni 2017

G. Kolhorn, voorzitter

P. Swanenburg, secretaris ad-interim

Bijlagen

De mate van detaillering in de opbouw van de bijlagen maakt dat zij enigszins af kunnen wijken van het financieel verslag als gevolg van eerdere afronding.

Bijlage 1 : Balans van de twee juridische entiteiten

		KNBB - Koepel		KNBB vereniging Carambole		Totaal KNBB	
		31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2015
		€	€	€	€	€	€
Activa	Vaste activa						
	Materiële vaste activa	66.358	54.980	6.893	9.415	73.250	64.395
	Vlottende activa						
	Voorraden	-	-	-	-	-	-
	Debiteuren	19.088	29.814	3.139	5.048	22.227	34.862
	Rekening - courant verhouding	32.491	-4.247	-32.491	4.247	-	-
	Overige vorderingen	88.298	57.341	15.610	15.305	103.908	72.646
		139.878	82.908	-13.743	24.600	126.135	107.508
	Liquide middelen	315.207	309.396	663.325	631.619	978.532	941.015
	Totaal activa	521.442	447.284	656.475	665.634	1.177.917	1.112.918
Passiva	Vermogen	270.455	260.002	378.008	380.372	648.463	640.373
	Voorzieningen	6.600	4.750	-	-	6.600	4.750
	Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
	Kortlopende schulden						
	Aflossingsverplichting	-	-	-	-	-	-
	Crediteuren	27.883	13.648	4.260	8.697	32.143	22.345
	Belastingen en premies	25.588	8.397	-	-	25.588	8.397
	Overig	190.916	160.487	274.207	276.565	465.123	437.052
		244.388	182.532	278.467	285.263	522.854	467.795
	Totaal Passiva	521.442	447.284	656.475	665.634	1.177.917	1.112.918

Bijlage 2 : Staat van Baten en Lasten per sectie 2016

	Koepel	KVC	Driebanden	Pool	Snooker	Totaal
Baten						
Contributies	6.232	520.529	70.960	52.069	21.511	671.302
Inschrijfgelden	-	35.738	44.028	20.656	9.845	110.267
Sponsoring	8.050	18.000	6.167	5.750	500	38.467
Subsidies VWS+ overig	17.425	-	-	-	-	17.425
Subsidies NOC*NSF	231.560	-	14.532	112.884	-	358.976
Overige opbrengsten	19.628	4.221	9.015	18.900	3.775	55.539
Totaal baten	282.896	578.488	144.702	210.259	35.631	1.251.975
Lasten						
Personeel	262.310	-	-	-	-	262.310
Huisvesting	33.280	-	-	-	-	33.280
Organisatie	176.339	2.391	2.393	1.507	217	182.848
Bestuur / commissies	21.871	25.526	7.738	13.059	2.035	70.229
Breedtesport	67.702	101.951	27.663	-	7.051	204.368
Topsport	-	46.105	16.920	150.246	11.304	224.575
Wedstrijden	-	127.732	61.527	11.826	9.470	210.555
Marketing	8.151	8.810	8.304	-	1.292	26.558
Afschrijvingen	21.448	2.522	-	-	-	23.970
Bijdrage in de koepel	311.952-	268.427	18.056	16.401	9.068	0-
Totaal lasten	279.150	583.464	142.602	193.038	40.438	1.238.692
Resultaat						
Baten	282.896	578.488	144.702	210.259	35.631	1.251.975
Lasten	279.150	583.464	142.602	193.038	40.438	1.238.692
Exploitatieresultaat	3.745	4.977-	2.100	17.221	4.807-	13.283
Afboeking oninbare vordering	1.830-	92-	655-	815-	758-	4.151-
Financieel resultaat	3.745-	2.705	-	-	-	1.040-
Resultaat sectie	1.830-	2.364-	1.445	16.407	5.565-	8.092

Bijlage 3 : Staat van Baten en Lasten Koepel

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
<u>Opbrengsten</u>			
Contributies	6.232	1.000	6.773
Inschrijfgeld Competities	-	-	-
Inschrijfgeld Toernooien	-	-	-
Sponsoring	8.050	6.000	21.292
Subsidies VWS	17.425	-	-
Subsidies NOC*NSF	231.560	203.250	211.603
Overige Opbrengsten	19.628	30.700	38.398
	<u>282.896</u>	<u>240.950</u>	<u>278.066</u>
<u>Kosten</u>			
Personeel	262.310	268.656	294.782
Huisvesting	33.280	36.610	37.895
Organisatie	176.339	161.900	185.602
Bestuur & Commissie	21.871	14.700	18.757
Breedtesport	67.702	15.000	21.320
Topsport	-	-	-
Wedstrijden	-	-	-
Marketing	8.151	11.000	6.675
Afschrijving	21.448	20.000	19.743
	<u>591.102</u>	<u>527.866</u>	<u>584.773</u>
Af : Bijdrage koepel	<u>-311.952</u>	<u>-289.416</u>	<u>-295.788</u>
	<u>279.150</u>	<u>238.450</u>	<u>288.985</u>
<u>Resultaat</u>			
Opbrengsten	282.896	240.950	278.066
Kosten	<u>279.150</u>	<u>238.450</u>	<u>288.985</u>
	3.745	2.500	-10.919
Afboeking oninbare vordering	-1.830	-	2.845
Financieel resultaat	<u>-3.745</u>	<u>-2.500</u>	<u>-2.809</u>
Resultaat sectie	<u>-1.830</u>	<u>-</u>	<u>-10.884</u>
<u>Resultaatbestemming</u>			
Bestemmingsreserve KNBB 2015	-	-	-
Algemene Reserve KNBB	<u>-1.830</u>		<u>-10.884</u>
	<u>-1.830</u>		<u>-10.884</u>

Bijlage 4 : Staat van Baten en Lasten Carambole

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
<u>Opbrengsten</u>			
Contributies	520.529	511.200	535.819
Inschrijfgeld Competities	12.965	9.750	12.605
Inschrijfgeld Toernooien	22.773	16.000	23.876
Sponsoring	18.000	18.000	16.286
Subsidies VWS	-	-	-
Subsidies NOC*NSF	-	-	-
Overige Opbrengsten	4.221	2.000	5.220
	<u>578.488</u>	<u>556.950</u>	<u>593.807</u>
<u>Kosten</u>			
Organisatiekosten	2.391	5.760	7.181
Bestuur & Commissie	25.526	31.200	29.117
Breedtesport	101.951	101.964	102.365
Topsport	46.105	40.720	17.835
Wedstrijdkosten	127.732	126.320	151.175
Communicatie-, PR- en marketing	8.810	8.460	7.198
Afschrijvingen	2.522	2.520	2.522
Bijdrage koepel	268.427	241.969	249.544
	<u>583.464</u>	<u>558.913</u>	<u>566.937</u>
<u>Resultaat</u>			
Opbrengsten	578.488	556.950	593.807
Kosten	<u>583.464</u>	<u>558.913</u>	<u>566.937</u>
	-4.977	-1.963	26.870
Afboeking oninbare vordering	-92	-	436
Financieel resultaat	<u>2.705</u>	<u>2.340</u>	<u>4.255</u>
Resultaat sectie	<u>-2.364</u>	<u>377</u>	<u>31.561</u>
<u>Resultaatbestemming</u>			
Bestemmingsreserve Landsfinale	-	-	-
Alg. Res. KNBB vereniging Carambole	<u>-2.364</u>		<u>31.561</u>
	<u>-2.364</u>		<u>31.561</u>

Bijlage 5 : Staat van Baten en Lasten sectie Driebanden

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
<u>Opbrengsten</u>			
Contributies	70.960	72.000	75.613
Inschrijfgeld Competities	32.128	29.500	31.540
Inschrijfgeld Toernooien	11.900	10.400	10.140
Sponsoring	6.167	1.700	-
Subsidies VWS	-	-	-
Subsidies NOC*NSF	14.532	14.505	16.146
Overige Opbrengsten	9.015	8.060	7.056
	<u>144.702</u>	<u>136.165</u>	<u>140.495</u>
<u>Kosten</u>			
Organisatiekosten	2.393	-	849
Bestuur & Commissie	7.738	6.125	6.114
Breedtesport	27.663	26.976	26.514
Topsport	16.920	20.065	23.271
Wedstrijdkosten	61.527	47.850	62.006
Communicatie-, PR- en marketing	8.304	13.500	6.727
Bijdrage koepel	18.056	18.503	18.270
	<u>142.602</u>	<u>133.019</u>	<u>143.749</u>
<u>Resultaat</u>			
Opbrengsten	144.702	136.165	140.495
Kosten	<u>142.602</u>	<u>133.019</u>	<u>143.749</u>
	2.100	3.146	-3.255
Afboeking oninbare vordering	-655	-	-1.389
Financieel resultaat	-	-	3
Resultaat sectie	<u>1.445</u>	<u>3.146</u>	<u>-4.641</u>
<u>Resultaatbestemming</u>			
Bestemmingsreserve Driebanden	1.445		-4.641
Algemene Reserve KNBB	-		-
	<u>1.445</u>		<u>-4.641</u>

Bijlage 6 : Staat van Baten en Lasten sectie Pool

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
<u>Opbrengsten</u>			
Contributies	52.069	48.952	56.960
Inschrijfgeld Competities	9.916	9.490	9.282
Inschrijfgeld Toernooien	10.740	10.780	12.420
Sponsoring	5.750	7.500	4.000
Overige Subsidies	-	-	-
Subsidies NOC*NSF	112.884	104.738	116.375
Overige Opbrengsten	18.900	15.100	20.429
	<u>210.259</u>	<u>196.560</u>	<u>219.466</u>
<u>Kosten</u>			
Organisatiekosten	1.507	721	408
Bestuur & Commissie	13.059	10.950	10.177
Breedtesport	-	-	-
Topsport	150.246	151.900	174.790
Wedstrijdkosten	11.826	13.941	22.169
Communicatie-, PR- en marketing	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-
Bijdrage koepel	16.401	19.048	18.202
	<u>193.038</u>	<u>196.560</u>	<u>225.746</u>
<u>Resultaat</u>			
Opbrengsten	210.259	196.560	219.466
Kosten	<u>193.038</u>	<u>196.560</u>	<u>225.746</u>
	17.221	-	-6.281
Afboeking oninbare vordering	-815	-	-8.955
Financieel resultaat	-	-	159
Resultaat sectie	<u>16.407</u>	<u>-</u>	<u>-15.077</u>
<u>Resultaatbestemming</u>			
Bestemmingsreserve	8.146		-
Algemene Reserve KNBB	8.261		-15.077
	<u>16.407</u>		<u>-15.077</u>

Bijlage 7 : Staat van Baten en Lasten sectie Snooker

	2016	begroot 2016	2015
	€	€	€
<u>Opbrengsten</u>			
Contributies	21.511	23.242	23.630
Inschrijfgeld Competities	6.320	8.000	7.200
Inschrijfgeld Toernooien	3.525	10.850	4.100
Sponsoring	500	-	2.500
Overige Subsidies	-	-	-
Subsidies NOC*NSF	-	-	-
Overige Opbrengsten	3.775	6.610	1.354
	<u>35.631</u>	<u>48.702</u>	<u>38.784</u>
<u>Kosten</u>			
Organisatiekosten	217	-	30
Bestuur & Commissie	2.035	2.234	841
Breedtesport	7.051	9.876	6.880
Topsport	11.304	7.910	3.703
Wedstrijdkosten	9.470	16.385	11.578
Communicatie-, PR- en marketing	1.292	2.400	-
Bijdrage koepel	9.068	9.897	9.772
	<u>40.438</u>	<u>48.702</u>	<u>32.804</u>
<u>Resultaat</u>			
Opbrengsten	35.631	48.702	38.784
Kosten	40.438	48.702	32.804
	<u>-4.807</u>	<u>-0</u>	<u>5.980</u>
Afboeking oninbare vordering	-758	-	-1.550
Financieel resultaat	-	-	20
Resultaat sectie	<u>-5.565</u>	<u>-0</u>	<u>4.450</u>
<u>Resultaatbestemming</u>			
Bestemmingsreserve Snooker	-5.565		4.450
Algemene Reserve KNBB	-0		-
	<u>-5.565</u>		<u>4.450</u>

Bijlage 8 : Toerekening koepelkosten 2016

Kosten van de koepel en additionele financiële afspraken worden op basis van ledenaantallen toegerekend aan de secties.

○ = niet toe te rekenen aan secties

● = toe te rekenen aan secties

Lasten koepel en afspraken

Personeel	262.309,91	●	262.310	
Huisvesting	33.280,23	●	33.280	
Organisatie	176.339,48	●	176.339	
Bestuur & Commissie	21.871,24	●	21.871	
Breedtesport	67.702,37	●	67.702	
Wedstrijden	-	○	-	
Marketing	8.151,29	●	8.151	
Afschrijving	21.447,80	●	21.448	
Afschrijving op oninbare vorderingen	-1.830,44	○	-	
Financiële lasten	3.745,18	●	3.745	
				594.848
<u>Overige afspraken :</u>	-	●	-	
	-	●	-	
			Totaal	594.848

Baten

1.1 NOC*NSF Basisbijdrage Sportparticipatie	37.276,00	●	37.276	
3.1 NOC*NSF Algemeen Functioneren Sportbonden	166.444,00	●	166.444	
3.2 NOC*NSF Fonds Ontwikkeling Bonden	27.840,00	●	27.840	
1.2.2 NOC*NSF	-	●	-	
1.2.3 NOC*NSF	-	●	-	
VWS subsidie Doping	17.424,83	●	17.425	
Contributies	6.232,48	●	6.232	
Sponsoring	8.050,00	●	8.050	
Overige Opbrengsten	19.628,22	●	19.628	
	Totaal			282.896
			Toe te rekenen	311.951,97

Toerekening aan secties :

	leden	in %	in €
Carambole	16.895	86,05%	268.427,09
Driebanden	1.136	5,79%	18.055,84
Pool	1.032	5,26%	16.400,75
Snooker	571	2,91%	9.068,28
Overig wo.NPB			
Tot	19.634	100,0%	311.951,97

Deze ledentallen is de telling op basis van het convenant tussen de KNBB en KVC. Dit betreft de telling op peildatum 1-10-2016, ontdebeld en waarvan diverse ledencategorieën zoals recreanten en junioren voor 50% gewaardeerd worden. categorieën zoals poolcard en basisleden worden niet doorbelast. Dit zijn dus niet de werkelijke ledenaantallen van de totale KNBB maar alleen het getal dat gebruikt wordt voor de doorbelasting van de koepelkosten.

Zie de ledenaantallen KNBB op pagina 8.

Bijlage 9 : Kasstroomoverzicht 2016

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode

	2016		2015	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatieresultaat	9.132		3.781	
Gerealiseerde herwaardering pand	-		-	
Opbrengst verkoop inventaris	-		-	
		9.132		3.781
<i>Aanpassingen voor :</i>				
Afschrijvingen	23.970		22.265	
Mutatie voorzieningen	1.850		500	
		25.820		22.765
<i>Veranderingen in het werkkapitaal :</i>				
Mutatie voorraden	-		-	
Mutatie vorderingen	-18.627		8.158	
Mutatie kortlopende schulden	55.060		-51.205	
		36.433		-43.048
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>		71.385		-16.503
Ontvangen en betaalde rente	-1.040		1.628	
		-1.040		1.628
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		70.345		-14.875
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Verkoop bondsbureau	-		-	
Verkoop inventaris	-		220	
Aankoop inventaris	-32.825		-3.673	
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		-32.825		-3.453
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	-		-	
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		-		-
Mutatie liquide middelen		<u>37.520</u>		<u>-18.327</u>
Samenstelling geldmiddelen		<u>2016</u>		<u>2015</u>
		€		€
Liquide middelen per 1 januari		941.015		959.340
Mutatie liquide middelen		37.517		-18.325
Liquide middelen per 31 december		<u>978.532</u>		<u>941.015</u>
verschil		3		-2